

Onmisbaar voor de economie

Groot geld op Curaçao

Met steun van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten dook Ton de Jong in de internationale financiële sector van Curaçao. Het Antilliaans Dagblad publiceert fragmenten uit zijn boek dat vanaf juni verkrijgbaar is in de boekhandel. Vandaag deel 3: Profiel van de trustsector. De vorige afleveringen verschenen op 12 mei en 17 mei.

Hutspot van groot en klein, rijp en groen

Trustkantoren en internationale banken vormen het hart van offshore-centrum Curaçao. Daar worden de rechtspersonen ondergebracht die bedoeld zijn om belasting te besparen of om vermogen te beschermen. Daar flitsen grote bedragen van de ene naar de andere bankrekening. Wie werken er en wat voor bedrijven zijn het eigenlijk?

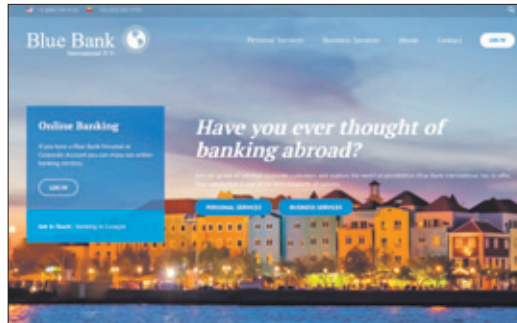
Door Ton de Jong

HAL Holding nv is als briesbusmaatschappij ondergebracht bij STvB Lawyers in Willemstad.

FOTO SOLANGE HENDRIKSE

Internetsite van Blue Bank.

Namembord bij het kantoor van United Trust.

FOTO SOLANGE HENDRIKSE

Rob van den Bergh heeft met zijn adviesbureau Curconsult samen met onderzoek- en adviesbureau Ecorys in 2014 een uitgebreid onderzoek verricht naar de betekenis van de sector voor Curaçao. Zij schetsten in 'Economic impact study international financial services sector Curaçao' een vrij nauwkeurig beeld van de internationale financiële sector. Hij neemt - direct en indirect - negen procent van de economie voor zijn rekening en geeft direct werk aan ongeveer 1.600

mensen, drie procent van de werkgelegenheid. Dat zijn niet zomaar aantallen, maar redelijk tot uitstekend betaalde functies. Een deel van het personeel is na werkdag maatschappelijk actief, onder meer in de politiek. De internationale financiële sector levert ministers, premiers en bestuursleden van maatschappelijke instellingen. Huidig premier Rhuggenaath heeft er gewerkt, voormalig premier Miguel Pourier ook.

De bedrijven zijn belangrijke sponsors van maatschappelijke activiteiten en projecten.

Het onderzoek van Ecorys en Curconsult wordt ondersteund door jaarrapporten van onder meer de Centrale Bank en het Internationaal Monetair Fonds. De internationale financiële dienstverlening was in het jaar 2000 nog goed voor bijna een vijfde van alle gegeneerde de-zeven. In 2014 was het aandeel teruggezak tot vijf procent van alle verdiende buitenlandse valuta. De leidende rol is overgenomen door het toerisme. De-zeven zijn belangrijk om de relatie grote importen van Curaçao te kunnen betalen. De terugloop zie je ook aan het aantal nieuwe inschrijvingen van internationale bedrijven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Een trustkantoor krijgt er per maand gemiddeld één nieuwe klant bij. Dat kun je moeilijk 'bloeiend' noemen, want in concurrerende landen zoals de Britse Maagdeneilanden regende het de afgelopen jaren nieuwe inschrijvingen. Bovendien is het maar de vraag of alle nieuwe inschrijvingen werkelijk iets toevoegen aan de sector en de economie.

Wanneer de opgerichte rechtspersonen een radertje is in een ingewikkelde bedrijfsstructuur waarin allerlei landen zitten, dan heb je daar als Curaçao weinig aan. Waarschijnlijk vindt eind 2019 wanneer de overgangperiode van het oude offshore-regime afloopt een flinke uittocht plaats.

De aandelen van het bedrijf dat het merk te geld maakt werden ondergebracht bij Sphère Private Foundation op Curaçao. Beheerderverlener Cito was de beheerder tot de stichting in 2014 werd opgeheven.

een paar tussenstappen een eigen kantoor te beginnen, alleen of met anderen. De Nederlanders in de sector zijn na een universitaire opleiding (Fiscaal Recht of Fiscale Economie) begonnen bij een bank of belastingadviesbureau in Nederland. Vervolgens zijn ze verkast naar de Curaçaose vestiging van bijvoorbeeld ABN Amro of MeesPierson. Velen vertrokken weer na een paar jaar. Degenen die een klik hadden met het eiland zijn gebleven en wonen er na twintig, dertig, veertig jaar nog steeds.

Jonge Curaçaoënaars met ambities in de financiële sector gaan na de middelbare school naar Nederland (of de VS) voor een universitaire of andere hogere opleiding. De universiteit van Curaçao had eerst te weinig te bieden op dit vlak, maar dat is verbeterd. In 2017 kreeg de universiteit een bijzonder hoogleraar Internationaal Belastingrecht. Met een Nederlands, Amerikaans of Antilliaans di-

ploma op zak vinden de jonge professionals toch nog steeds gemakkelijk werk in de financiële sector.

De internationale financiële sector is steeds minder van de mannen. Sommige kantoren hebben alleen vrouwen in de top. Bijvoorbeeld bij Axtor aan de Schouwburgweg. De salarissen komen overeen met de beloningen in Nederland. Voor het lagere personeel kunnen ze iets lager liggen.

Er is maar één onderzoek bekend naar het welbevinden van de medewerkers. Melinda Whyte, nu directeur van consultantsbureau DMC, wijdde in 1985 haar doctoraalscriptie 'De offshore sector op Curaçao' er deels aan. Zij studeerde Sociologie aan de universiteit van Nijmegen. Zij vroeg zich toen al af of de negatieve berichtgeving over vooral trustbedrijven invloed had op de motivatie en tevredenheid van de medewerkers. Uit haar enquête onder personeel bleek dat iets kunnen

bereiken, zelfstandig werken en erkenning krijgen belangrijke motieven waren om bij een trustkantoor te gaan werken. Het werk zelf moest voldoende inhoud en uitdaging bieden, de rest is minder belangrijk. Critiek op de trustsector bedierf de lol in het werk niet. Haar onderzoek is ruim dertig jaar oud, maar er is geen indicatie dat er iets is veranderd.

Belangrijk is de lijst van vergunninghoudende trustkantoren die de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten twee keer per jaar publiceert. Tussentijdse veranderingen worden apart vermeld op de site van de bank. Met bedrijfsnaam en adres ga je naar het - gratis - register van de Kamer van Koophandel Curaçao waar oprichtingsjaar, namen van directieleden, geboortedatum en geboorteplaats te vinden zijn. Zij zijn geboren in onder meer Maastrecht, Elst, Boxtel, Heerhugowaard, Groningen, Delft en Curaçao. De verhouding Nederlan-

ders en Curaçaoënaars in de directie is gemiddeld fiftyfifty. Een enkele Latijns-Amerikaan of Noord-Amerikaan zorgen voor een beetje variatie. Het management is aan het verrijzen, het middenkader is een stuk jonger.

Op de lijst van de Centrale Bank staan kleine kantoorjes die zich beperken tot Curaçao en grote kantoren die in meerdere landen zijn gevestigd. De hoofdirectie zetelt niet altijd op het eiland, wat veronderstelt dat Curaçao niet de belangrijkste vestiging van het bedrijf is. Rijp en groen zitten naast elkaar. Enkele trustkantoren zijn zestig jaar oud, andere een paar maanden jong. In 1955 had Curaçao 3 trustkantoren, in 1985 waren het er 17, in 2000 ongeveer 35 en in 2018 maar liefst 88.

Opvallend is dat het merendeel van de trustkantoren is opgericht na 2000, toen de sector al in een neerwaartse spiraal zat. Desondanks zagen de nieuwkomers nog brood in een nieuw kantoor. Je hebt niet zo heel veel klanten nodig om een redelijk inkomen te halen. Niet alleen rechtspersonen mogen op Curaçao het trustbedrijf uitoefenen. De Centrale Bank heeft een ontheffing verleend aan 95 natuurlijke personen. Meer informatie over hen vergaren is lastig, want als eenpitter staan zij meestal niet ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Er worden nogal wat voorwaarden gesteld aan zo'n ontheffing. Zo mogen de vergunninghouders niet meer dan tien vennootschappen besturen en mogen de diensten op jaarbasis niet meer dan vijftigduizend dollar bedragen. Op de ontheffingslijst staan mensen uit de financiële

sector die na hun pensionering een paar klanten hebben gehouden, maar ook een gepensioneerde manager uit de olie-industrie en Nederlandse penshono'do's. Opvallend veel bedrijven hebben geen eigen internetpagina of hebben voor de vorm iets in elkaar laten flansen met alleen adres en contactgegevens. Het zijn vooral kleine trustkantoorjes die internet landen liggen. Dat kan maar één reden hebben: zij hebben geen enkel belang zich in de etalage te zetten. De klanten komen toch wel of wellicht willen zij helemaal - geen nieuwe klandizie. Potsierlijk zijn de sites die al jaren *under construction* zijn. Andere steken er veel geld en energie in. Sadekya (www.sadekya.com) geeft uitgebreide informatie over de 'producten' die het levert. Van de ene site spat de deskundigheid en ambitie af, de andere houdt het simpel. Een enkeling veroorzaakt zelfs wijsheden. Het motto van trustkantoor Axtor: *'Be brave, take risks, nothing can substitute experience.'* En van trustkantoor CTM: *'Because our client is our business we only mind our own business.'* Er zijn geen officiële cijfers over omzetten en winsten in de trustsector van Curaçao. Trustkantoor Interest - met zijn wortels op Curaçao - lichte bij de beursgang in 2015 een tipje van de sluier op. In de uitgebreide prospectus voor de uitgifte van aandelen wordt de omzet geschat op 900 miljoen dollar. Die gegeneerd wordt door zeventig procent particuliere klanten en de rest zakelijke klanten, voornamelijk afkomstig uit Europa en Noord- en Zuid-Amerika. Die omzet komt aardig in de buurt van de

inschatting door de bureaus Ecorys en Curconsult. Gemiddeld heeft een Curaçao's trustkantoor twaalf medewerkers met uitschieters boven de vijftig, maar ook kantoorjes waar drie mensen werken. Een klant betaalt een jaarlijks bedrag voor het beheer van zijn op Curaçao gestalde rechtspersoon. Beheer betekent onder meer het opmaken van de jaarstukken en belastingaangifte doen. De hoogte van het jaarondbestend varieert, en je betaalt natuurlijk ook voor de naam van het kantoor. De bedragen schommelen

tussen de 1.700 en 5.000 dollar per jaar. Extra dienstverlening wordt apart berekend tegen een stevig uurtarief. De kantoren hebben hun eigen specialiteit. De een zit meer in de Zuid-Amerikaanse markt, de ander doet veel in online game-industrie en een derde heeft veel rijke families als klanten.

Ton de Jong (1954) is onderzoeksjournalist met als specialisme Curaçao. Eerder publiceerde hij over de oliefinanciering en het religieus erfgoed van het eiland. Reageren? tondejong23@gmail.com

Jean-Claude Van Damme

De Belgische filmacteur Jean-Claude Van Damme heeft volgens de Paradijs Papers vijf 'tax havens' nodig om zijn belastingzaken naar smaak te regelen. Het Belgische Knack Magazine openbaarde in november 2017 Van Dammes netwerk in Aruba, Hongkong, de Britse Maagdeneilanden, Delaware en Curaçao. De gegevens waren deels verduurd. Bij drie Arubaanse offshorebedrijven bracht Van Damme in de jaren negentig de rechten onder van een aantal films, onder meer 'The Quest' uit 1996, startend Roger Moore en Jean-Claude Van Damme. In 2008 werden de bedrijven verplaatst naar de Amerikaanse staat Delaware, een van de grootste tax havens

van de wereld. De acteur woont het meest in Hongkong, dus daar werd ook een vennootschap opgericht. En dan is er nog het merk 'Jean-Claude Van Damme'. Dat is geregistreerd en beschermd zodat een zonnebrillenfabriek in Aruba, Hongkong, de Britse Maagdeneilanden, Delaware en Curaçao. De gegevens waren deels verduurd. Bij drie Arubaanse offshorebedrijven bracht Van Damme in de jaren negentig de rechten onder van een aantal films, onder meer 'The Quest' uit 1996, startend Roger Moore en Jean-Claude Van Damme. In 2008 werden de bedrijven verplaatst naar de Amerikaanse staat Delaware, een van de grootste tax havens

De aandelen van het bedrijf dat het merk te geld maakt werden ondergebracht bij Sphère Private Foundation op Curaçao. Beheerderverlener Cito was de beheerder tot de stichting in 2014 werd opgeheven.

Een uittreksel van de Kamer van Koophandel Curaçao.

De internetsite van de Kamer van Koophandel Curaçao met een deel van de zoekactie 'Stichting Particulier Fonds'.